

לקוטי תורה • פרשת ראה • מאמר 9

ביאור הדברים בענין א"ת בניך שהוא בחי' אהבה...

ביאור על "אל תקרי בניך"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/reeh/9](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/reeh/9)

ביאור הדברים בענין א"ת [אל תקרי] בניך שהוא בחי' אהבה שנק' בן בחי' ז"א רובו מהחסדים אלא בוניך בנין הנוק' [הנוקבא] הוא מהגבורות כי מלכות יורדת בבי"ע ומחיה גם ק"נ [קליפת נוגה] ושלמטה מטה מנוגה.

ביאור העניין של "אל תקרי בניך" — בחינת אהבה, הנקראת "בן", בחינת ז"א, שרובו מן החסדים — אלא "בניך": בניין הנוקבא הוא מן הגבורות, מפני שמלכות יורדת לבי"ע ומחיה גם את קליפת נוגה ואת מה שלמטה ממנה, הרחק למטה.

והנה בקדושה בחינת ביטול משא"כ בלעומת זה בחי' יש ואעפ"כ [ואף על פי כן] מחמת שקבלת שפעם מבחי' מלי' דקדושה ע"כ קרו ליה אלקא דאלקייא

והנה, בקדושה יש בחינת ביטול, ואילו במה שמנגד לה יש בחינת ישות; ואף על פי כן, מכיוון ששפעו מתקבל מבחינת מלכות דקדושה, לכן "קוראים לו אלקא דאלקייא".

והנה מצד עצמות א"ס אין תופס מקום להפריש שלא יומשך השפע רק במי שבטל דוקא כי כולא קמיה כלא חשיב

והנה, מצד עצמות אין סוף אין מקום להבחין, כך שהשפע יימשך דווקא למי שבטל; שהרי "כולא קמיה כלא חשיב".

ואם צדקת מה כו' ולכן שממית בידים תתפש וכמ"ש בד"ה ויאבק איש ובד"ה ויהי בשלח פרעה.

ו"אם צדקת מה" וגו'. ולכן "שממית בידים תתפש", כפי שמבואר במאמרים המתחילים "ויאבק איש" ו"יהי בשלח פרעה".

אך ע"י בחי' הגבורות שבמלי' הוא ענין שמאן דוחה שלא יומשך לחיצונים שאין בהם ביטול רק בצמצום משום דמ"מ קרו ל"י אלקא דאלקייא ועיקר השפע יומשך במי שבטל דהיינו בקדושה מלאכים ונשמות כו'

אולם, באמצעות בחינת הגבורות שבמלכות מתקיים העניין של "שמאל דוחה", כדי שהשפע לא יימשך לחיצונים, שאין בהם ביטול, אלא במידה מצומצמת (צמצום) — שהרי בכל זאת "קוראים לו אלקא דאלקייא"; ואילו עיקר השפע נמשך למי שבטל, כלומר לקדושה: למלאכים ולנשמות וכו'.

ולכן בנין המלי' דוקא צ"ל מהגבורות לפי שיורדת בבי"ע ששם יש קליפות אבל באצילות לא יגורך רע כו'

ולכן דווקא בניין המלכות צריך להיות מן הגבורות, משום שהיא יורדת לבי"ע, שבהם יש קליפות; אבל באצילות "לא יגורך רע" וכו'.

(ועי' מ"ש בד"ה להבין ענין הברכות גבי ברכה אחרונה שכנגד חוה שהיא המלי' חותם בברוך מה"ט [מהאי טעמא] משא"כ בברכה ראשונה שכנגד אדם שהוא ז"א א"צ [אין צריך / אינו צריך] לחותם מטעם הנ"ל וזהו והתקין לו ממנו בנין כו' בוניך כו')

(ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "להבין ענין הברכות", לגבי הברכה האחרונה, המקבילה לחוה, שהיא מלכות, ומסתיימת ב"ברוך" מטעם זה; ואילו הברכה הראשונה, המקבילה לאדם, שהוא ז"א, אינה צריכה חתימה, מהטעם האמור לעיל. וזהו "והתקין לו ממנו בנין" וכו' — "בוניך" וכו').

והארה זו במלי' באה מחכמה שהחכמה הוא בחי' ביטול ע"כ משם נמשך בחי' זו שלא יומשך אור א"ס רק במי שבטל כו'

והארה זו שבמלכות באה מחכמה, שכן חכמה היא בחינת ביטול; לכן ממנה נמשכת בחינה זו, שאור אין סוף יימשך רק למי שבטל וכו'.

וכמ"ש ע"פ הרע"מ [הרע"א מהימנא] פ' תשא אבנא למשקל בה דא יו"ד כו' וזהו שהחכמה נקי' דין כמ"ש החייט כי זהו בחי' גבורות

כפי שמבואר על [הפסוק של] רע"א מהימנא, פרשת [כי] תשא: "אבן לשקול בה — זו יו"ד" וכו'. זו הסיבה שחכמה נקראת "דין", כפי שכתב [רבי יהודה] חייט: מפני שזו בחינת גבורות.

והיינו בחי' קו המדה שהוא בחינת גבורה עילאה דע"י [דעתיק יומין] המתלבשת בחכמה סתימאה שמשם שרש מדה זו שלא יומשך גילוי אור א"ס רק לפי ערך הביטול כו'

כלומר, זו בחינת קו המדה, שהיא בחינת גבורה עילאה דעתיק יומין, המתלבשת בחכמה סתימאה; משם שורשה של מדידה זו, שלפיה גילוי אור אין סוף נמשך רק לפי מידת הביטול וכו'.

וזהו חכמת נשים בנתה ביתה בחכמה יבנה בית והמשכה ובנין זה ע"י עול תורה ובחי' יראה דאיתא ברע"מ [ברע"א מהימנא] דד' מדרגות הן דחילו ורחימו מלי' וז"א ואח"כ רחימו ודחילו בינה וחכמה

וזהו פירוש "חכמת נשים בנתה ביתה" ו"בחכמה יבנה בית". המשכה ובניין אלה נעשים באמצעות עול התורה ובחינת היראה; שהרי נאמר ברע"א מהימנא שיש ארבע מדרגות: דחילו ורחימו, שהן מלכות וז"א, ואחר כך רחימו ודחילו, שהן בינה וחכמה.

נמצא בחי' ז"א שנק' בניך בחי' בן אהבה שרשו מביני' [מבינה] שהיא ג"כ בחי' רחימו והיינו אהבה זוטא ששרשה מאהבה רבה אכן יראה תתאה מלי' שרשה מיראה עיאלה בחי' חכמה שהוא ביטול שלמעלה מבחי' אהבה

נמצא שבחינת ז"א, הנקראת "בנייך" — בחינת בן ואהבה — שורשה בבינה, שהיא גם בחינת רחימו; כלומר, אהבה זוטא, ששורשה באהבה רבה. ואולם יראה תתאה, מלכות, שורשה ביראה עילאה, בחינת חכמה, שהיא ביטול שלמעלה מבחינת אהבה.

ולכן בחי' בוניך דמלי' הן נקי' תלמידי חכמים כי בחכמה דוקא יבנה בית וזהו בחכמה יסד ארץ ולכן בעלי בחינת "בונייך" של מלכות נקראים תלמידי חכמים, שהרי דווקא באמצעות חכמה "יבנה בית". וזהו "בחכמה יסד ארץ",

אבל כונן שמים שהוא בחי' בניך הוא בתבונה וכמ"ש זה ג"כ ע"פ מאמר הזח"ג [הזהר חלק ג] כפי' אמור (דף ק')

אבל "כונן שמים", שהיא בחינת "בנייך", נעשה "בתבונה". וגם עניין זה מבואר על פי מאמר הזהר חלק ג', בפרשת אמור (דף ק'),

ע"פ וגם אמנה כו' ובפי' וירא וע' בד"ה להבין הטעם שנשתנה יצירת האדם כו' ע"ש על הפסוק "וגם אמנה" וכו', ובפרשת וירא. ועיינו במאמר המתחיל "להבין הטעם שנשתנה יצירת האדם" וכו'; עיינו שם.

והנה מבואר במ"א כפי' בונה ירושלים הוי' שהוא בנין ע"ס [עשר ספירות] דמלי' ממלכיות שבע"ס [שבעשר ספירות] דז"א כו'

והנה מבואר במקום אחר בפירוש "בונה ירושלים הוי'", שזהו בניין עשר הספירות של מלכות מן המלכויות שבעשר הספירות של ז"א וכו'.

אך כח שיהיה בנין זה נמשך דוקא ממקום עליון יותר ועמ"ש בד"ה יו"ט [יום טוב] של ר"ה [ראש השנה] שחל להיות בשבת

אבל הכוח שממנו נמשכת בנייה זו בא דווקא ממקום נעלה יותר. ראו גם את מה שנכתב במאמר המתחיל "יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת".

(ועי' בזח"א [בזהר חלק א] כ"ח א' ע"פ ויבן קל"ד א' קל"ט א'. ובח"ג [ובחלק ג'] פנחס דרכ"א א' ובפי' הרמ"ז [הרב משה זכות] שם).

(ראו גם זוהר חלק א, כח ע"א, על [הפסוק] "ויבן"; קלד ע"א; קלט ע"א; וכן חלק ג, פינחס, רכא ע"א, ואת פירוש הרמ"ז שם).

והנה יש ג"כ ירושלים של מעלה מלי' דא"ס יראה עילאה כו' ובפרדס שער מהות והנהגה פי"ג דירושלים של מעלה הוא בינה א"כ י"ל [יש לומר] פי' בונה

והנה יש גם ירושלים של מעלה: מלכות דאין סוף, יראה עילאה וכו'. ובספר פרדס, שער מהות והנהגה, פרק יג, נאמר שירושלים של מעלה היא בינה. אם כן, אפשר לומר שפירוש "בונה

ירושלים להמשיך תוספת אור מירושלים של מעלה מלי' דא"ס בירושלים של מטה מלי' דאצילות להיות כעיר שחבורה לה יחדיו היינו התחברות ירושלים של מעלה בירושלים של מטה כו'

ירושלים" הוא להמשיך תוספת אור מירושלים של מעלה, מלכות דאין סוף, אל ירושלים של מטה, מלכות דאצילות, כדי שתהיה "כעיר שחבורה לה יחדיו", כלומר, חיבור ירושלים של מעלה עם ירושלים של מטה וכו'.

והענין דהנה מבואר למעלה שיש בחי' קו המדה שעל ידו נמשך כל ההמשכות והמשכה זו לפי ערך הביטול

והענין הוא, כפי שהוסבר למעלה, שיש בחינת קו המידה, שעל ידו נמשכות כל ההמשכות, והמשכה זו היא לפי ערך הביטול.

ולכן בחכמה דאצילות שורה אור א"ס לפי שהוא בבחי' ביטול ועד"ז בכל האצ"י מאיר בחי' חכמה

לכן אור אין סוף שורה בחכמה דאצילות, משום שהיא בבחינת ביטול; וכך גם בכל האצילות מאירה בחינת חכמה.

אבל בבי"א [בבי"ע (בריאה יצירה עשיה)] שם אין מאיר הביטול ע"ד שהוא בחכמה דאצ"י ביטול אמיתי רק ביטול היש ע"כ מתמעט ג"כ גילוי אור א"ס כו' ולכן בחי' מלי' כשמתלבשת בבי"ע אין נמשך שם הגילוי אור א"ס כמו באצ"י.

אבל בבריאה, ביצירה ובעשיה, הביטול אינו מאיר כפי שהוא בחכמה דאצילות — ביטול אמיתי — אלא רק ביטול היש, של מציאות המרגישה את עצמה כיש. לכן גם גילוי אור אין סוף מצומצם יותר וכו'. משום כך, כאשר בחינת מלכות מתלבשת בבריאה, ביצירה ובעשיה, לא נמשך שם גילוי אור אין סוף כפי שהוא נמשך באצילות.

אך הנה הגם שמאמר קו המדה נמדד איך שיהיה הגילוי בכל עולם לפי ערכו כנ"ל הנה כ"ז [כל זה] היה בתחלת ההשתלשלות

אולם אף שמאמר קו המידה קבע כיצד יהיה הגילוי בכל עולם, לפי ערכו, כפי שנאמר למעלה, כל זה היה בתחילת ההשתלשלות;

אבל אח"כ מצד מעשה התחתונים יש שינויים בקו המדה לפעמי' [לפעמים] מאיר בתוספת גילוי אור בכל ההשתלשלות דאבי"ע [דאצילות בריאה יצירה עשיה] ע"י התגברות למטה תשובה ומע"ט [ומעשים טובים] ותורה

אך לאחר מכן, מכוח מעשיהם של הנבראים התחתונים, חלים שינויים בקו המידה: לעיתים הוא מאיר בתוספת גילוי אור בכל השתלשלות אצילות, בריאה, יצירה ועשיה, בעקבות התגברות למטה — תשובה, מעשים טובים ותורה,

ותפלה וצדקה וכמ"ש סד"ה ראה ריח בני ולפעמים מאיר בגרעון יותר כשלא אכשור דרי וכמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] בכוונת שבת שע"י חטא אדה"ר [אדם הראשון] ירדו העולמות הרבה כו'

תפילה וצדקה, כפי שמוסבר בסוף המאמר הפותח במילים "ראה ריח בני"; ולעיתים האור מאיר בצמצום גדול יותר, כשהדורות אינם ראויים, כפי שנכתב ב"פרי עץ חיים" בכוונות שבת, שבעקבות חטאו של אדם הראשון ירדו העולמות במידה רבה וכו',

ואח"כ ע"י תשובתו ושבת נתקן כו' וכן בשעת חורבן ירושלים הסתלקות האור מזו"נ [מזעיר אנפין ונוקבא] כמ"ש קוב"כ [קודשא בריך הוא] סליק לעילא לעילא כו'.

ולאחר מכן, באמצעות תשובתו ובאמצעות השבת, הדבר תוקן וכו'. וכך גם בזמן חורבן ירושלים הסתלק האור מז"א ומנוקבא, כפי שנאמר: "הקב"ה עלה למעלה למעלה" וכו'.

2 ועיי' לא נתמלאה צור אלא כו' וזהו פי' בוניך בנין ירושלים להמשיך תוספת אור בבחי' מלי' מקור דבי"ע עד שיהיה גם למטה גילוי אור א"ס ממש וכמ"ש לע"ל [לעתיד לבוא] ובאו במערות צורים מפני פחד ה' כו'

ועל ידי כך "צור נתמלאה רק [מחורבנה של ירושלים]" וכו'. וזהו פירוש "בוניך": בניין ירושלים, להמשיך תוספת אור בבחינת מלכות, מקורם של בריאה, יצירה ועשיה, עד שגם למטה תהיה התגלות של אור אין סוף ממש, כמו שכתוב על זמן הגאולה: "ויבואו במערות הצורים מפני פחד הוי"ו וכו'.

ובנין זה הוא ע"י עול תורה ועמ"ש ע"פ אריתי מורי עם בשמי וזהו ג"כ ענין יראה שלם שנמשך ע"י התורה ועמ"ש ע"פ שימני כחותם בענין

ובניין זה נעשה באמצעות עול התורה; ועיין במה שכתוב על הפסוק "אריתי מורי עם בשמי". וזהו גם ענין "יראה שלם", הנמשכת באמצעות התורה; ועיין במה שכתוב על הפסוק "שימני כחותם", בענין

חותם שוקע ויראה שממשיך מבחי' גבוה יותר מהמהשכה שעל ידי חותם בולט שמלמטה בחי' אהבה וזהו א"ת [אל תקרי] בניך בחי' אהבה אלא בוניך בחי' יראה שלם ע"י עסק התורה:

החותם השקוע והיראה, הממשיכה מבחינה גבוהה יותר מההמשכה שעל ידי החותם הכולט, שמקורה מלמטה, בבחינת אהבה. וזהו [פירוש] "אל תקרי בניך אלא בוניך": לא בחינת אהבה, אלא בחינת יראה שלם, באמצעות לימוד התורה.

3 ב והנה ע"י בחי' בוניך נמשך בחי' רוב שלום שמבחי' רוב נעשה שלום וזהו שהנגינה בתיבת ורב הוא טפחא שיהיה מפורש ומוכן באומרו ורב שהוא בהבדל ענין בפ"ע [בפני עצמו] כידוע בטעם נגינת הטפחא שהוא הבדלת וסיום ענין

ב. והנה, באמצעות בחינת "בוניך" נמשכת בחינת "ורב שלום" — מתוך בחינת "ורב" נעשה שלום. לכן הטעם המוזיקלי על המילה "ורב" הוא טפחא, כדי שיהיה מפורש ומוכן, כאשר אומרים "ורב", שהיא עומדת בפני עצמה ונושאת ענין נפרד, כידוע שטעם הטפחא מפריד וחותר ענין.

ואם לא היה נגינת הטפחא מבדלת היה הכונה דקאי ורב אל ענין השלום כפשוטו דהיינו שלום רב.

אילו הטפחא לא הייתה מפרידה, הכוונה הייתה ש"ורב" מתייחס לענין השלום כפשוטו, כלומר לשלום רב.

אבל עכשיו הפי' ורב הוא ענין בפ"ע [בפני עצמו] היינו בחי' עשו טורי דפרודא רשות הרבים אלא מבחי' ורב זה נעשה שלום שיתברר ויוכלל בבחי' היחוד וזהו רב להושיע.

אבל כעת פירוש "ורב" הוא ענין בפני עצמו: בחינת עשו, "הרי הפירוד", רשות הרבים. אלא שמתוך בחינת "ורב" זו נעשה שלום — היא מתבררת ונכללת בבחינת האחדות. וזהו "רב להושיע".

4 והנה ענין עתיד חזיר ליטהר דהנה כתיב יכרסמנה חזיר מיער והעי' [והעיין] תלויה היא בחי' ז"ת [ז' תחתונות] דאימא ששם היה השבה"כ [השבירת הכלים]

והנה, [בעניין] "עתיד חזיר ליטהר": כתוב "יכרסמנה חזיר מיער", והעיין [של "יער"] תלויה; היא בחינת שבע הספירות התחתונות של אמא, שבה אירעה שבירת הכלים,

דהיינו בשם ס"ג [שם ס"ג] שבבינה ז' מלכין דתהו משא"כ בחכמה לא היה שבה"כ [שבירת הכלים] כמ"ש ימותו ולא בחכמה כו' וזהו ג"כ ענין ע' רבתי דשמע ישראל

כלומר, בשם ס"ג שבבינה: שבעת מלכי התוהו. ואילו בחכמה לא הייתה שבירת הכלים, ככתוב: "ימותו ולא בחכמה" וכו'. וזהו גם עניינה של העי"ן רבתי שב"שמע ישראל",

כי בבינה הם אתון רברבין והיינו כשנתקן משה"כ [משבירת הכלים] שזהו פי' שם ב"ן [שם ב"ן] ורפ"ח שנכללו בז"ת [בז' תחתונות] דאימא ע' רבתי כו'.

כי בבינה יש אותיות גדולות (אתון רברבין); כלומר, כאשר מה שנוצר משבירת הכלים מתוקן. זהו פירושם של שם ב"ן ורפ"ח הניצוצות, שנכללו בשבע הספירות התחתונות של אמא: העי"ן רבתי וכו'.

5 וגם הע' [העי"ן] דיער תלויה לפי שהחיצונים מקבלים בריחוק ע"י בחי' מקיף דלכונה שלכך יש י"א סממני קטרת ובקדושה עשר ולא תשע

גם העי"ן של "יער" תלויה, משום שהחיצונים מקבלים מרחוק, באמצעות בחינת המקיף של הלכונה. משום כך יש אחד-עשר סממני קטרת, ואילו בקדושה נאמר: "עשר ולא תשע".

וגם פי' יער היינו עולם המלאכים או עולם העשייה והנה לע"ל [לעתיד לבוא] בקץ הימין בב"א [במהרה בימינו] אמין שיקוים ואת רוח הטומאה אעביר כו'

גם הפירוש של "יער" הוא עולם המלאכים או עולם העשייה. והנה, לעתיד לבוא, בקץ הימין, במהרה בימינו, אמין, כאשר יתקיים "ואת רוח הטומאה אעביר" וכו',

וזהו אז אהפוך אל כו' זהו הפי' שמבחי' רב נעשה שלום שיוכלל ביעקב גם המקיף הנ"ל.

וזהו "אז אהפוך אל" וכו'. זהו פירוש הדברים שמבחינת "ורב" נעשה שלום: שגם המקיף הנזכר לעיל ייכלל ביעקב.

6 ומזה יובן עוד דלהיות רב שלום הוא דוקא ע"י בוניך כי בחכמה דוקא אתברירו לפי שמשם אין להם יניקה שיניקתם מבחי' יער ז"ת [ז' תחתונות] דאימא

מכאן יובן עוד, ש"ורב שלום" בא דווקא באמצעות "בוניך": דווקא בחכמה מתבררים הדברים, משום שמשם אין להם יניקה. יניקתם היא מבחינת "יער" — שבע הספירות התחתונות של אימא,

אבל לא בחכמה כו' לכן ע"י חכמה נעשה התיקון ומבחי' יער נעשה עיר כו' ועמ"ש ע"פ אסרי לגפן עירה כו'.

אך לא בחכמה וכו'. לכן התיקון נעשה באמצעות חכמה, ומבחינת "יער" נעשית "עיר" וכו'. ועיינו במה שנכתב על הפסוק "קושר את עירו לגפן" וכו'.

7 ועפ"י [ועל פי זה] יובן מ"ש ברבות ע"פ רב לכם כו' פנו לכם צפונה ואין צפונה אלא דברי תורה על פי זה יובן מה שנאמר במדרש רבה על הפסוק "רב לכם" וגו': "פנו לכם צפונה" — "צפונה" אינה אלא דברי תורה.

והיינו כי מצפון זהב יאתה בחינת יראה יראו את ה' ראשית חכמה יראת ה' והוא בחי' תורה שנא' [שנאמר] בה הנחמדים מזהב וכמ"ש ברבות בראשית פי"ו

היינו, "מצפון זהב יאתה" — בחינת היראה, "יראו את ה'", "ראשית חכמה יראת ה'"; וזו בחינת התורה, שעליה נאמר "הנחמדים מזהב", וכמו שנאמר בבראשית רבה, פרק ט"ז,

כי אם אין חכמה אין יראה ועיקר בחינת זהב הוא תשבעפ שהיא בחי' כמעלת הזהב על הכסף כמ"ש כמ"א בענין בינה יתירה ניתנה באשה כו'

שהרי "אם אין חכמה אין יראה". ועיקר בחינת הזהב הוא תורה שבעל פה, שהיא בבחינת מעלת הזהב על הכסף, כפי שמוסבר במקום אחר בענין "בינה יתירה ניתנה באשה" וגו',

וכענין ערבים עלי דברי סופרים בד"ה שחורה אני ונאווה וסופר הוא בחינת חכמה אשר בחכמה אתברירו

וכענין "ערבים עלי דברי סופרים", במאמר המתחיל "שחורה אני ונאווה"; ו"סופר" הוא בחינת חכמה, שהרי "בחכמה אתברירו".

ולכן מזה נמשך שיהיה בחי' רב לכם וע"ד שנזכר למעלה שהתורה נקרא עוז ותושיה כו'

ולכן נמשך מכך שתהיה בחינת "רב לכם", על דרך מה שנזכר לעיל, שהתורה נקראת "עוז ותושיה" וגו'.

(ועיין בזח"ב [בזהר חלק ב'] תרומה קמ"ח א' ע"פ תפוחי זהב במשכיות כסף וברכות ר"פ ויגש ובפרש"י [ובפירוש רש"י / ובפירוש רש"י] במשלי סי' כ"ה י"א ובשל"ה [ובשני לוחות הברית] בתחלתו ד' ג' ע"א)

(ועיינו בזהר, חלק ב', תרומה, קמ"ח ע"א, על הפסוק "תפוחי זהב במשכיות כסף"; ובמדרש רבה, בתחילת פרשת ויגש; ובפירוש רש"י למשלי, פרק כ"ה, פסוק י"א; ובשל"ה, בראשיתו, דף ג' ע"א).

פ"י הוא ענין אורייתא סתים וגליא והכל אחד כי תשבע"פ [תורה שבעל פה] **נקי ארץ זבת חלב ודבש וכמשי"ל** [וכמה שלמטה] **בד"ה היום הזה בפי כי תבא.**

הפירוש הוא ענין "אורייתא סתים וגליא", והכול אחד; שהרי תורה שבעל פה נקראת "ארץ זבת חלב ודבש", כפי שהוסבר לעיל במאמר המתחיל "היום הזה" בפרשת כי תבוא.

וז"ש [וזהו שכתוב] **בדוד אדמוני עם יפה עינים כי בנין המלי' מהגבורה אדמוני אך מ"מ עם יפה עינים** וזהו שנאמר על דוד: "אדמוני עם יפה עינים". בנין המלכות הוא מן הגבורות, ולכן הוא "אדמוני"; ואף על פי כן, הוא "עם יפה עינים".

כי גבורה זה אמיתית החסד וע"ד ענין קו המדה גבורה דע"י [דעתיק יומין] **המתלבשת במו"ס** [במוחא סתימאה] **טלא דבדולחא כעין הבדולח גוון לבן אלא דגווני סומקי אתחזי ביה כו'.**

מפני שגבורה זו היא חסד אמיתי. הדבר דומה לענין קו המידה: גבורה דעתיק יומין המתלבשת במוחא סתימאה, "טל של בדולח", כמראה הבדולח שצבעו לבן, אך "גווניס אדומים נראים בו" וכו'.

(ועיין זח"ג [זהר חלק ג] **תזריע נ"א א' נ"ו א' פ"ד א' דרס"ב ע"ב) אך כדי להיות בוניך צ"ל תחלה בניך** (וראו זוהר, חלק ג, תזריע, נא ע"א; נו ע"א; פד ע"א; רסב ע"ב.) **אך כדי שיהיו "בוניך", צריך תחילה שיהיו "בניך",**

שהוא בינה רצוא ושוב שבתפלה כו' ברכו בתורה ברוך יסוד אבא שיומשך בתוה ו' ששה מדות ז"א כו': שהיא בינה: ה"רצוא ושוב" שבתפילה וכו'. "ברכו בתורה": "ברוך" הוא יסוד אבא, שיומשך בתורה — ו', שש המדות של ז"א וכו'.

8 ג ואח"כ בצדקה תכונני כי כ"ז [כל זה] **הוא בנין המלי' בבחינת א"פ** [אור פנימי] **אכל להיות שמירה ישמור**

עיר הוא המשכת מקיפים שנמשכים ע"י הצדקה רחמים כו'

3. ואחר כך, "בצדקה תכונני". כל זה הוא בנינה של מלכות בבחינת אור פנימי; אך כדי שתהיה שמירה, בבחינת "שומר עיר", נמשכים אורות מקיפים, הנמשכים באמצעות צדקה ורחמים וכו'.

והמקיף דוחה יניקת החיצונים (ועיין ע"פ אם ה' לא יבנה כו' ישמר עיר ביומא דיי"ט סע"ב [סוף עמוד ב] וברכות בתחלת פתיחתא דאיכה זח"ב [זהר חלק ב'] פ' בא ל"ט א' תרומה קס"ד א' פקודי רכ"ו א' ח"א [חלק א'] ויצא קנ"א ב')

והאור המקיף דוחה את יניקת החיצונים. (ועיינו על הפסוק "אם ה' לא יבנה" וכו', "ישמור עיר", ביומא, בסוף י"ט ע"ב; ובמדרש רבה, בתחילת פתיחתא דאיכה; בזוהר, חלק ב', פרשת בא, ל"ט ע"א; תרומה, קס"ד ע"א; פקודי, רכ"ו ע"א; חלק א', ויצא, קנ"א ע"ב.)

וזהו אני מדבר בצדקה רב להושיע (בישעיה ס"ג [שם ס"ג]) פ"י אני מדבר זהו ענין התורה שהיא ודברי אשר שמת' בפ"ך וכדי שיבא לבחי' זו זהו ע"י וכל בניך למודי הוי'.

וזהו פירוש "אני מדבר בצדקה רב להושיע" (בישעיה, פרק ס"ג). "אני מדבר" היינו עניינה של התורה, שעליה נאמר "ודברי אשר שמת' בפ"ך"; וכדי להגיע לבחינה זו, הדבר נעשה באמצעות "וכל בניך לימודי ה'".

ואח"כ בצדקה תכונני ואזי רב להושיע והיינו ע"י בחי' ורב שלום כנ"ל וזהו זורע צדקות ומצמיח ישועות ועיין בד"ה המגביהי לשבת ועיין זח"ג [זהר חלק ג'] אמור פ"ט א'.

ואחר כך "בצדקה תכונני", ואז "רב להושיע", כלומר באמצעות בחינת "רב שלום", כפי שנתבאר לעיל. וזהו "זורע צדקות ומצמיח ישועות". ועיינו בדרוש המתחיל "המגביהי לשבת", וכן בזוהר, חלק ג', אמור, פ"ט ע"א.

וזי"ש [וזהו שכתוב] לדוד ה' אורי וישעי ממי אירא כו' כי דוד וירושלים בחינה א' כמ"ש לא בחרתי בעיר כו'

וזהו פירוש הכתוב: "לדוד, ה' אורי וישעי, ממי אירא" וכו'. שהרי דוד וירושלים הם בחינה אחת, כמו שכתוב "לא בחרתי בעיר" וכו'.

ואבחר בדוד (במלכים א' ס"ח) וכתוב ואבחר בירושלים כו' ואבחר בדוד (בד"ה ב' ס"ח ו')

"ואבחר בדוד" (במלכים א', פרק ח'); ונאמר "ואבחר בירושלים" וכו', "ואבחר בדוד" (בדברי הימים ב', פרק ו').

והנה ה' אורי היינו מה שנמשך בבחי' אור וגילוי ממש הוא בחי' א"פ [אור פנימי] וישעי הוא המשכת אור"מ [אור מקיף] ועי"ז ורב להושיע.

והנה, "ה' אורי" הוא מה שנמשך בבחינת אור וגילוי ממש, בחינת אור פנימי; ו"ישעי" הוא המשכת אור מקיף. ועל ידי כך "ורב להושיע".

(ועי' מזה בזח"ג [בזהר חלק ג] במדבר קי"ט א' וברכות אמור פכ"א). והנה ברי"ה [בראש השנה] הוא בנין עולם הדבור ועיין ברכות

(ועיינו על כך בזהר, חלק ג', במדבר, קי"ט ע"א, ובמדרש רבה, אמור, פרק כ"א). והנה, בראש השנה נבנה עולם הדיבור. ועיינו במדרש רבה,

כי תשא פמ"ו וס"פ עקב ע"פ ועת כנוס אבנים והוא בחי' בוניך בחכמה יבנה בית ויבן את הצלע וגם כי פי' יראה שלם ושלום

כי תשא, פרק מ"ו, ובסוף עקב, על הפסוק "עת כנוס אבנים". וזו בחינת "בנייך": "בכחמה יבנה בית"; "ויבן את הצלע". וכן יש לבאר את משמעות המילים "יראה שלם ושלום":

הנה יראה הוא בחי' רי"ה [ראש השנה] ועי' זח"ג [זהר חלק ג] תרומה (קל"ה א') ע"פ וזאת התרומה כו' זהב ברזא דיומא דראש השנה כו' מצפון זהב יאתה כו'.

"יראה" היא בחינת ראש השנה. ראו גם זהר חלק ג, תרומה (קל"ה א'), על הפסוק "וזאת התרומה" וכו': "זהב, בסוד יום ראש השנה" וכו', "מצפון זהב יאתה" וכו'.

והוא בחי' יראה כנ"ל. ושלם בחי' יוהכ"פ [יום הכפורים] שאזי מתמלאים כל הפגמים עיי' ההמשכה עליונה ממקורא דכולא אנת הוא שלימותא דכולהו וגם שלום לרחוק שנעשה קרוב

וזו בחינת יראה, כנזכר לעיל. "שלם" הוא בחינת יום הכיפורים, שאז כל הפגמים מתמלאים באמצעות ההמשכה העליונה ממקור הכול, שעליו נאמר: "אתה הוא שלימותא דכולהו"; וכן "שלום לרחוק", שנעשה קרוב,

דהיינו בחי' תשובה וכן מלמעלה למטה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ קראוהו בהיותו קרוב אלו עשיית [עשרת ימי תשובה] וגם מזה נמשך בחי' סוכות שנק' סוכת שלומך

כלומר, בחינת תשובה. וכך גם מלמעלה למטה: חז"ל אמרו על הפסוק "קראוהו בהיותו קרוב", שהכוונה לעשרת ימי תשובה. ומכך נמשכת גם בחינת סוכות, הנקראת "סוכת שלומך".

ולכן מקריבים בסוכות עי' [עיינן] פרים שהוא ע"ד בחי' רב שלום ועי' בהרמ"ז [בהרב משה זכות] ס"פ פינחס גבי להשתחוות לה' בחג הסוכות

ולכן מקריבים בסוכות שבעים פרים, דבר המתאים לבחינת "רב שלום". ראו גם בהרמ"ז, סוף פרשת פינחס, בעניין "להשתחוות לה' בחג הסוכות".

וגם מרבים אז בצדקה עמ"ש בד"ה ושמתי כדכד וסד"ה ציון כו' בצדקה והיינו כדי להיות בצדקה תכונני.

וגם אז מרבים בצדקה; ראו מה שנכתב במאמר המתחיל "ושמתי כדכד", ובסוף המאמר המתחיל "ציון" וכו', "בצדקה". כלומר, כדי שיתקיים "בצדקה תכונני".

9 והנה כללות ג' בחינות אלו בניך בוניך בצדקה תכונני הם ג' בחי' כח"ב [כתר חכמה בינה] כסדרן מלמטה למעלה בניך בינה בן י"ה

כעת, שלוש הבחינות הללו בכללותן — "בניך", "בוניך" ו"בצדקה תכונני" — הן שלוש הבחינות כתר, חכמה ובינה, בסדרן מלמטה למעלה: "בניך" היא בינה, בן י"ה,

והוא עסק התפלה בוניך חכמה עסק התורה והם בחי' או"פ [אור פנימי] ואח"כ בצדקה תכונני בחי' כתר כי תרי"ג מצות דאורייתא עם ז' מצות דרבנן הם תרי"ך עמודי אור שמבחי' כתר

והיא עבודת התפילה; "בוניך" היא חכמה, לימוד התורה; ואלה בחינת אור פנימי. ולאחר מכן, "בצדקה תכונני" היא בחינת כתר: שש מאות ושלוש עשרה מצוות התורה, יחד עם שבע מצוות חכמים, הן שש מאות ועשרים עמודי אור שמבחינת כתר,

והוא או"מ [אור מקיף] מלשון כותרת ונודע דכללות המצות נקרא צדקה ועמ"ש בד"ה כה תברכו בענין ג' הברכות יברכך יאר ישא והם ג"כ כענין ג' בחינות אלו.

והיא אור מקיף, מלשון "כותרת" — אות גדולה שצורתה ככתר. וידוע שכללות המצוות נקראת צדקה. וראו מה שנכתב במאמר הפותח במילים "כה תברכו", בענין שלוש הברכות: "יברכך", "יאר", "ישא"; גם הן מקבילות לשלוש הבחינות הללו.

ועיין בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' שלח (דקנ"ט א') גבי ויברא אלקים את האדם בצלמו תלת עלמין אית ליה לקוב"ה [לקודשא בריך הוא] דאיהו גניז בגווייהו שהם ג"כ שלשה בחינות הנ"ל שכנגדם נאמר קדוש קדוש קדוש יעו"ש [יעויין שם].

וראו ברמ"ז על פרשת שלח (דקנ"ט א'), בענין "ויברא אלקים את האדם בצלמו": "לקודשא בריך הוא יש שלושה עולמות שבהם הוא גנוז"; גם אלה הן שלוש הבחינות שהוזכרו לעיל, וכנגדן נאמר "קדוש, קדוש, קדוש". ראו שם.

ועפ"י [ועל פי זה] אפשר להבין המשל הנזכר ברבות בשה"ש [בשיר השירים] ס"פ נגילה ונשמחה כך למטרונה כו' אמרו לה באו בניך אמרה מאי איכפת לי תשמחנה כלותי כו' ע"ש.

ועל פי זה אפשר להבין את המשל שהובא במדרש רבה על שיר השירים, בסוף [הקטע על] "נגילה ונשמחה כך": "למטרונה וכו'. אמרו לה: "באו בניך". אמרה: "מה איכפת לי? תשמחנה כלותי" וכו'. ראו שם.

10 והענין דהנה כתיב כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות פי' שהנשמות נקראו בנות ירושלים או בנות ציון.

הביאור הוא: נאמר "כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות". הכוונה היא שהנשמות נקראות "בנות ירושלים" או "בנות ציון",

וכמ"ש בד"ה שחורה אני ונאווה בנות ירושלים וסד"ה צאינה וראינה בנות ציון אך רעיתי הוא כנס"י [כנסת ישראל] מקור הנשמות

כפי שמוסבר במאמר המתחיל "שחורה אני ונאווה בנות ירושלים", ובסוף המאמר המתחיל "צאינה וראינה בנות ציון"; ואילו "רעיתי" היא כנסת ישראל, מקור הנשמות.

ועמ"ש ע"פ אחת היא כו' וביאור הדבר הוא כי ידוע שיש ג' אהבות בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. ועיין במה שנכתב על [הפסוק] "אחת היא" וכו'. ביאור העניין הוא כך: ידוע שיש שלוש אהבות — "בכל לבבך", "ובכל נפשך" ו"ובכל מאדך",

וכמ"ש ביאור ענינם בד"ה שמאלו תחת לראשי. כי תשא את ראש בני ישראל. ובד"ה השמים כסאי. כפי שעניין זה מוסבר במאמר המתחיל "שמאלו תחת לראשי", [במאמר] "כי תשא את ראש בני ישראל", ובמאמר המתחיל "השמים כסאי".

11 והנה בחי' בכל לבבך הוא בחי' כלה שארי ולבבי נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' וזהו הנק' כלותי ע"ש [על שם] בחי' כלה כלתה נפשי ועמ"ש מזה בד"ה וארשתיך לי.

והנה, הבחינה של "בכל לבבך" היא הבחינה של "כלה שארי ולבבי", וכן "נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות הוי"י". זהו הנקרא "כלותי", על שם הבחינה של "כלה" — "כלתה נפשי". וראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "וארשתיך לי".

12 ומדרגת ככל נפשך בחי' אליך ה' נפשי אשא וגם התקשרות כחות הנפש השכל ומדות ומחדומ"ע

[ומחשבה דיבור ומעשה] בתורה ומצות ובעיון תפלה

ומדרגת "בכל נפשך" היא בחינת "אליך ה' נפשי אשא", וכן התקשרות כחות הנפש — השכל והמדות, והמחשבה, הדיבור והמעשה — בתורה ובמצוות ובעיון התפילה,

שהוא ההתקשרות בחכמתו ורצונו ית' והוא בחי' עליונה יותר מבחי' לחצרות ה' כי אורייתא היא היכלא עילאה דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] בחי' בית המלכות שהמלך דר בו בקביעות

שהיא ההתקשרות בחכמתו וברצונו ית'. וזוהי בחינה עליונה יותר מבחינת "לחצרות ה'", שהרי התורה היא "היכלא עילאה דקודשא בריך הוא", בחינת בית המלכות שהמלך דר בו בקביעות,

היינו השראת אור א"ס ב"ה בחכמה עילאה מה שלמעלה מבחי' חצרות ה' שהמלך נכנס שם לפרקים לבד כענין רוכב על כרוב קל שלו ושאת בחי' אלפים עולמות.

דהיינו השראת אור אין סוף ברוך הוא בחכמה עילאה, שהיא למעלה מבחינת "חצרות ה'", שהמלך נכנס לשם רק לפרקים, כענין "רוכב על כרוב קל שלו ושאת בחי' אלפים עולמות".

אך חי' בכל מאדך היא בחינת מס"נ [מסירות נפש] ורעותא דלכא שלמעלה מהשכל שע"ז אמרו יש קונה עולמו בשעה א' ועמ"ש בד"ה היום הזה כו'

אך בחינת "בכל מאדך" היא בחינת מסירות נפש ורעותא דלכא, שלמעלה מן השכל, ועל כך אמרו: "יש קונה עולמו בשעה אחת". ועיין במה שכתוב בד"ה "היום הזה" וכו',

מצוך וע"ז נאמר כן רעיתי בין הבנות יפה את כתריה הוא בחי' רצון העליון שלמעלה מהחכמה וע"ז אמרו לא זו מחבבה עד שקראה אמי בעטרה שעטרה לו אמו שכינתא עילאה.

"מצוך". ועל כך נאמר: "כן רעיתי בין הבנות"; "יפה את כתריה" — בחינת הרצון העליון שלמעלה מחכמה. ועל כך אמרו: "לא זו מחבבה עד שקראה אמי", "בעטרה שעטרה לו אמו" — שכינתא עילאה.

13 וזהו ענין המשל למטרונה וכלותי ובנותי. ואמרו באו בניך היינו בחי' ירידות והמשכות נשמות

דאצילות וכל בניך למודי הוי' ששרש גילוי זה היא מבחי' בינה דאצילות תשמחנה כלותי

וזהו עניינה של המשל על המטרונה, "כלותי ובנותי". והן אמרו: "באו בניך" — כלומר, בחינת הירידה וההמשכה של נשמות אצילות; "וכל בניך לימודי הוי'" — ששורש הגילוי הזה הוא בבחינת בינה דאצילות. "תשמחנה כלותי":

היינו בחינת הנשמות דבי"ע שאהבתן בבחי' כלתה נפשי לחצרות ה' ע"כ תשמחנה ותתרווה צמאונן בגילוי זה שמבחי' וכל בניך אשר בינה נקראת חצר הפנימית הפונה קדים.

כלומר, בחינת נשמות ביי"ע, שאהבתן היא בבחינת "כלתה נפשי לחצרות ה'". לכן הן ישמחו, וצימאונן ירווה בגילוי זה, שמקורו בבחינת "וכל בניך", שכן בינה נקראת "החצר הפנימית הפונה קדים".

14 ואח"כ אמרו לה באו חתנך לכאורה בניך עדיפי וא"כ מה מוסיף אלא כי חתנך זהו מארי דאורייתא בחי' בוניך וכענין ביום חתונתו זה מתן תורה

אחר כך אמרו לה: "חתניך באו". לכאורה, בניה עדיפים; ואם כן, מה מוסיף הדבר? אלא "חתניך" הם בעלי התורה, בחינת "בניך", כמו שנאמר: "ביום חתונתו" — זה מתן תורה.

והוא ההמשכה מחכמה עילאה והוא אצילות בכלל ולמעלה מהבינה שהוא בחי' מקור הבריאה וגם חכמה היא היכלא עילאה דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] שלמעלה גם מחצר הפנימית כנ"ל ומ"מ השיבה תשמחנה בנותי היינו נפש דאצילות כנזכר בד"ה

וזוהי ההמשכה מחכמה עילאה, שהיא אצילות בכללותה ונעלית מבינה, בחינת מקור הבריאה. גם חכמה היא "היכלא עילאה דקודשא בריך הוא", הנעלמת אף מהחצר הפנימית, כפי שנתבאר לעיל. ואף על פי כן השיבה: "תשמחנה בנותי" — כלומר, נפש דאצילות, כנזכר במאמר המתחיל

כי תצא בענין יהבין ליה ברתא דמלכא וע"ז אמרו לא זו מחבבה עד שקראה בתי והנה אבא יסד ברתא וע"כ תשמחנה בגילוי זה שמבחי' חכמה הנמשך ע"י התורה

"כי תצא", בענין "יהבין ליה ברתא דמלכא"; ועל כך אמרו: "לא זו מחבבה עד שקראה בתי". והנה, "אבא יסד ברתא", ולכן בנותיה שמחות בגילוי זה, הנמשך מבחינת חכמה באמצעות התורה.

אבל בחי' ציון עצמה היא בחי' שכינתא עילאה לא זו מחבבה עד שקראה אמי אחת היא יונתי אבל בחינת ציון עצמה היא בחינת שכינתא עילאה: "לא זו מחבבה עד שקראה אמי"; "אחת היא יונתי".

והוא רעותא דלבא בכל מאדך בחי' יחידה המקבלת מבחי' יחיד שלמעלה מבחינת בניך ובניך וכנזכר כמ"א בענין חסידים הראשונים שהיו שוהים בתפלתם תשעה שעות ביום כו' ע"ש (ועיין זח"ב [זהר חלק ב'] ר"פ משפטים צ"ד ב' קכ"ב א')

וזוהי רעותא דלבא, "בכל מאדך" — בחינת יחידה, המקבלת מבחינת יחיד, הנעלית מבחינת בניך ובניך. וכמבואר במקום אחר בענין חסידים הראשונים, שהיו שוהים בתפלתם תשעה שעות ביום וכו', עיין שם. (ועיין זח"ב ר"פ משפטים צ"ד ב' קכ"ב א').

ולכן לא נתרונה צמאונה בגילוי זה של הנשמות שמבחי' חכמה וכמ"ש במ"א סד"ה מים רבים שע"ז נאמר אם יתן איש זה הקב"ה את כל הון ביתו באהבה והוא חכמה עילאה שנק' הון ביתו בוז יבוזו לו ולכן צמאונה אינו נרוה בגילוי זה של הנשמות שמבחינת חכמה, וכמבואר במקום אחר בסוף המאמר המתחיל "מים רבים": על כך נאמר "אם יתן איש" — זה הקב"ה — "את כל הון ביתו באהבה", שהיא חכמה עילאה הנקראת "הון ביתו", "בוז יבוזו לו".

והיינו אהבה רבה דבכל מאדך למהותו ועצמותו ית' דוקא אשר גם החכמה עצמה כעשי' [כעשיה] נחשבת לגבי אור א"ס ב"ה ממש בשגם שבחי' ביום חתונתו זה מ"ת [מתן תורה] הרי ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] נובלות חכמה שלמעלה תורה אלא ע"י

והיינו אהבה רבה של "בכל מאדך" למהותו ועצמותו יתברך דווקא, שלגביה אף חכמה עצמה נחשבת כעשיה ביחס לאור אין סוף ממש. כל שכן, שהרי על הבחינה של "ביום חתונתו" — זה מתן תורה — אמרו חז"ל: "נובלות חכמה שלמעלה תורה", אלא על ידי

הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע הוא בחי' הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים הוא ההמשכה מבחי' אנכי מי שאנכי

"הנה מלכך יבוא לך צדיק ונושע הוא" — זוהי בחינת "הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים", ההמשכה מבחינת אנכי, מי שאנכי,

דהיינו ההמשכה מאור א"ס ב"ה ממש שלמעלה מעלה מבחי' אצילות להיות דירה בתחתונים מה שלמעלה מעלה מבחינת הנשמות כי הוא גילוי אור א"ס ב"ה ממש שאין לנשמות ערוך אליו כלל כלומר, ההמשכה מאור אין סוף ממש, שלמעלה מעלה מבחינת אצילות, כדי שתהיה דירה בתחתונים. המשכה זו היא למעלה מעלה מבחינת הנשמות, שכן זהו גילוי אור אין סוף ממש, שאין לנשמות כל ערך ביחס אליו.

והיינו ע"י הכתר עליון מלי' דא"ס המחבר גילוי אור א"ס ב"ה ממש אל הנאצלים וע, נאמר הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים (בשמואל א' ס"א')

כלומר, באמצעות כתר עליון, מלכות דאין סוף, המחבר את גילוי אור אין סוף ממש אל הנאצלים. ועל כך נאמר: "הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים?" (שמואל א', פרק א').

פ"י אנכי מי שאנכי סתימו דכל סתימין הרי המשכה זו טוב לך מההמשכה שמבחי' חו"ב [חכמה ובינה] ע"י בניך ובניך וכמ"ש בפסיקתא ע"פ הלא אנכי טוב לך אני אין כתיב כאן

הפירוש הוא: "אנכי" — מי שאנכי, סתימו דכל סתימין, הסתום מכל הסתומים. המשכה זו טובה לך מן ההמשכה שמבחינת חכמה ובינה באמצעות "בניך ובניך"; וכמו שכתוב בפסיקתא על הפסוק "הלוא אנכי טוב לך": "אני" לא נאמר כאן,

אלא אנכי כו' כמד"א [כמה דאת אמר] אנכי הוי' אלקיך עכ"ל [עד כאן לשוננו] וכן הוא בשוחר טוב (בשמואל ספ"א [סוף פרק א'] ובילקוט) ועמ"ש בד"ה טוב לחסות בהוי' מבטוח באדם.

אלא "אנכי" וכו', כמו שנאמר: "אנכי הוי' אלקיך". עד כאן לשון הציטוט. וכך הוא גם בשוחר טוב (על שמואל, סוף פרק א', ובילקוט). ועיין במה שכתוב במאמר המתחיל "טוב לחסות בהוי' מבטוח באדם".

והנה על ענין גילוי זה השיבה הא חדותא שלימא כו' שיהיה דירה בתחתונים [בתחתונים] וזהו שוש אשיש כה' ותגל נפשי כו'

והנה, על גילוי זה השיבה: "הא חדותא שלימא" וכו' — שתהיה דירה בתחתונים. וזהו "שוש אשיש בהוי', תגל נפשי" וכו';

ע"ש וזהו ע"י בצדקה תכונני שע"י נמשך בחי' צדיק ונושע ועמ"ש סד"ה מים רבים הני"ל ובד"ה ראה שם. והדבר נעשה באמצעות "בצדקה תכונני", שעל ידי כך נמשכת בחינת "צדיק ונושע". ועיין במה שכתוב בסוף המאמר המתחיל "מים רבים" הנזכר לעיל, ובמאמר המתחיל

והנה מנורת זהב בענין זה איך שהמצות בשרשן הם למעלה מהתורה ומ"ש מזה סד"ה וה' הולך לפניו יומם שע"י נאמר שם

"והנה מנורת זהב", בענין זה שהמצוות בשורשן נעלות מן התורה; וכן מה שכתוב על כך בסוף המאמר המתחיל "והוי' הולך לפניו יומם", שעל כך נאמר שם

נשמחה בו ממש וע' מענין צדיק ונושע ברבות משפטים ספ"ל ועמ"ש בד"ה בכ"ה בכסליו בענין וילבש צדקה כשריון וכובע ישועה בראשו וסד"ה וילבש צדקה.

"נשמחה בו" ממש. ועיין בענין "צדיק ונושע" במדרש רבה, משפטים, סוף פרק ל'; וכן במה שכתוב במאמר המתחיל "בכ"ה בכסליו", בענין "וילבש צדקה כשריון וכובע ישועה בראשו", ובסוף המאמר המתחיל "וילבש צדקה".

15 וזהו כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים. פי' כענין אכלתי יערי עם דבשי שבחי יערי זהו ענין יוצר

אור ששם מבואר מענין המלאכים וכולם עומדים ברום עולם ודבשי הוא קי"ש [קריאת שמע] שמע ישראל וזהו [פירוש] "כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים". כלומר, בדומה לענין "אכלתי יערי עם דבשי": בחינת "יערי" היא עניין [ברכת] "יוצר אור", שבה מתוארים המלאכים, "כולם עומדים ברום עולם"; ו"דבשי" הוא קריאת שמע, "שמע ישראל",

כי האהוי"ר [האהבה ויראה] של נשיי [נשמות ישראל] נק' דבשי שהוא מבחי' פנימיות ויש בו מתיקות ועמ"ש מזה בד"ה באתי לגני ובד"ה אני ישנה גבי רעיתי ועמ"ש בד"ה כנשר יעיר קנו בענין עליות המלאכים עיי' נשיי [נשמות ישראל] לאשתאבא בגופא דמלכא

כי האהבה והיראה של נשמות ישראל נקראות "דבשי", מפני שהן מבחינת פנימיות ויש בהן מתיקות. ראו מה שנכתב על כך במאמר הפותח במילים "באתי לגני", ובמאמר הפותח במילים "אני ישנה", בענין "רעיתי"; וכן ראו מה שנכתב במאמר הפותח במילים "כנשר יעיר קנו", על עליית המלאכים באמצעות נשמות ישראל, "לאשתאבא בגופא דמלכא".

וזהו ענין כתפוח בעצי היער וגם כי תפוח יש בו תלת גוונים שהם ג' מדות אהוי"ר [אהבה ויראה] ורחמים שמבחי' ג' אבות וג"כ ג' קוין תורה ועבודה וגמ"ח [וגמילות חסדים] ופי' בעצי היער

וזהו ענין "כתפוח בעצי היער". נוסף על כך, לתפוח שלושה צבעים, שהם שלוש המדות — אהבה, יראה ורחמים — מבחינת שלושת האבות; וכן שלושת הקווים: תורה, עבודה וגמילות חסדים. ופירוש "בעצי היער"

היינו שעיי' נתקן ג"כ בחי' יער הנ"ל כמשנ"ת [כמו שנתבאר] למעלה בענין שמע שם עי' [עיינן] והנה כמו שתפוח גבהה מעלתו מעצי היער ורשום וניכר בהם כי

הוא שעל ידי כך מתוקנת גם בחינת היער הנזכרת לעיל, כפי שנתבאר לעיל בענין שמע — העיינן שם. והנה, כשם שהתפוח גבוה בקומתו מעצי היער והוא כולט וניכר ביניהם, כך

הנה איתא תפוח גימ' [גימטריא] צבאות והוא ענין שהמלאכים אומרים קדוש קדוש קדוש הוי' צבאות אות הוא בצבא שלו

נאמר שתפוח בגימטריה צבאות, וזהו ענין אמירת המלאכים: "קדוש קדוש קדוש הוי' צבאות" — "אות הוא בצבא שלו",

והיינו המשכת והתגלות הארת האצילות בבי"ע שהוא עצום מאד לכל צבא בי"ע וזהו ענין כתפוח בעצי היער

כלומר, המשכת והתגלות הארת אצילות בבריאה, יצירה ועשיה, שהיא עצומה מאוד ביחס לכל צבא בריאה, יצירה ועשיה; וזהו ענין "כתפוח בעצי היער".

כמו כן ויתר מכן לאין קץ הוא בחי' דודי בין הבנים פי' הבנים היינו בחי' בניך ובוניך שהוא ההמשכה מחו"ב [מחכמה ובינה] דאצילות

וכך, וביתר שאת לאין קץ, היא כחינת "דודי בין הבנים". פירוש "הבנים" הוא כחינת "בניך ובוניך", שהיא ההמשכה מחכמה ובינה דאצילות;

אבל בחי' דודי היא ההמשכה שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות וכמ"ש קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ כו'

אבל כחינת "דודי" היא ההמשכה שלמעלה הרבה מאוד מסדר השתלשלות, וכמו שנאמר: "קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ וגו',

דהיינו הדילוג מלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות וכמ"ש [וכמה שלמטה] בשה"ש [בשיר השירים] ע"פ קול דודי ע"ש בענין מדלג ומקפץ כו' דהיינו המשכת הארת המאציל א"ס ב"ה כשנמשך באצילות

כלומר, הקפיצה ממעלה מעלה, מעל סדר ההשתלשלות, כפי שמבואר להלן בשיר השירים, על הפסוק "קול דודי"; עיינו שם בענין "מדלג" ו"מקפץ" וכו': כלומר, המשכת הארת המאציל, אין סוף, ברוך הוא, כאשר היא נמשכת באצילות.

כי יתר משאין ערוך בי"ע לאצילות יותר מזה לאין קץ אין ערוך האצילות לגבי א"ס ב"ה. ולכן בהתגלות הארה זו הוא עצום מאד לכל האצילות.

שהרי כשם שאין ערוך בין בריאה, יצירה ועשיה לבין אצילות, כך, לאין קץ, אין ערוך בין אצילות לבין אין סוף, ברוך הוא. לכן, כאשר הארה זו מתגלה, היא אדירה ביותר ביחס לכל האצילות.

ועמ"ש סד"ה ואתה מרכבות גבי אות הוא ברבבה שלו ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] האזינו (רפ"ו ב') כתפוח כו' כך כו' אות הוא בכל חילא דלעילא.

ועיינו במה שכתוב בסוף המאמר הפותח במילים "ואתה מרכבות", בענין "אות הוא ברבבה שלו"; וכן עיינו בזהר חלק ג, האזינו (רפ"ו ב'): "כתפוח" וכו', "כך" וכו', "אות הוא בכל חילא דלעילא".

אך עכ"ז [עם כל זה] כתיב כן דודי בין הבנים שצריך להיות בתחלה וכל בניך למודי הוי' כנ"ל ואח"כ בחי' א"ת [אל תקרי] בניך אלא בוניך ואזי אח"כ בצדקה תכונני להיות קול דודי כוי' מדלג כוי' כנ"ל:

אך אף על פי כן נאמר "כן דודי בין הבנים", שכן תחילה צריכים להיות "וכל בניך לימודי הוי'", כנזכר לעיל; ואחר כך בחינת "אל תקרי בניך אלא בוניך", ואז, לאחר מכן, "בצדקה תכונני", כדי שיהיה "קול דודי" וכו', "מדלג" וכו', כנזכר לעיל.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/reeh/9

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק